PLANINSKA ZVEZA SLOVENIJE
Komisija za varstvo gorske narave
Usposabljanje za: VARUH GORSKE NARAVE

Seminarska naloga

POHOD PO BOHINJSKIH PLANINAH

Mentor: Dušan Klenovšek

Avtor: Karmen Čeh
Planinsko društvo Mercator

Avgust, 2009

KAZALO

1. UVOD - NAMEN IN CILJ 3
2. PREDSTAVITEV PLANINSKEGA DRUŠTVA MERCATOR 4
3. PRVI DAN 11.07.2009.....5
Slika 1: Ilirska perunika 5
Slika 2: Toga smiljka 5
Slika 3: Kranjska lilija ali zlato jabolko 6
Slika 4: Zlata pogačica 6
Slika 5: Velecvetna orlica 6
Slika 6: Podlesna vetrnica 7
Slika 7: Pogled na Bohinjsko jezero 7
Slika 8: Črno jezero 7
Slika 9: Avrikelj 8
Slika 10: Navadni alpski zvonček 8
Slika 11: Dlakavi sleč 9
Slika12: Clusijev svišč 9
Slika 13: koča pri Triglavskih jezerih 10
Slika 14: Brezna Slika 15: Žlebičje ali škraplje 10
Slika16 : Pogled na gore 11
4. DRUGI DAN 12.07.2009.....12
Slika 17: Planina v Lazu Slika 18: Pastirska koča 12
Slika 19: Kislo mleko segrevajo približno 8 ur .. Slika 20: Oblikujejo sir z modelčki 12
Slika 21: Sir namakajo en dan v slani vodi ..... Slika 22: Sir zori 12
Slika 23: Glavičasti repuš (Phyteuma orbiculare) 13

Slika 25: Alpski kosmatinec (Pulsatilla alpina) 13
Slika 26: Rožni koren (Rhodiola rosea) 14
Slika 27: Srčastolistna mračica (Globularia cordifolia 14
Slika 28: Potočna sretena (Geum rivale) 14
Slika 29: Belopolsteni pomladanski jeglič (Primula veris subsp. columnae) 14
Slika 30 : Turška lilija (Lilium martagon) 15
Slika 31: Planinski srobot (Clematis alpina) 15
Slika 32: Alpska mastnica (Pinguicula alpina) 15
Slika 33: Vretenčasti ušivec (Pedicularis verticillata) 15
Slika 34: Plazeča sardenka (Gypsophila repens) 16
Slika 35: Zanimiva drevesa 16
Slika 36: Jurčki 16
Slika 37: Neznana žival ..... Slika 38: Korita Mostnice 17
Slika 39: Igra narave (slon) 17
5. ZAKLJUČEK 18
Slika 40: Zadnji pogled 18
6. LITERATURA IN VIRI 19

1. UVOD - NAMEN IN CILJ

Namen seminarske naloge je ta, da našim planincem kar najbolje predstavim prehojeno pot po Bohinjski planinah in jim vzbudim zanimanje za lepote narave, ki nas obdajajo. Predstavila jo bom po družboslovni in naravoslovni plati, poudarek pa bo na naravoslovni plati.

Cilj seminarske naloge pa bo dosežen, če bom pri planincih vzbudila zanimanje za naravo in jo bodo znali cenit in spoštovat do te mere, da jo bomo ohranili, kolikor je v naši moči, še za bodoče rodove.

2. PREDSTAVITEV PLANINSKEGA DRUŠTVA MERCATOR

Pred dvema letoma je padla ideja od naših sodelavcev, da bi v Mercatorju ustanovili planinsko društvo. Ob podpori članov uprave je bilo društvo uradno ustanovljeno 6. septembra 2007. V Mercatorju d.d. nam tudi s finančno pomočjo pomagajo pri izvedbi pohodov.

V letu 2008 je bilo vseh članov 319. Člani našega društva so razpršeni po vsej Sloveniji in smo po večini zaposleni v Mercatorju d.d. in naši svojci in prijatelji. Naše društvo ima tudi 6. gorskih vodnikov in 2. pripravnika, eden član je markacist in vodnik, v zaključni fazi izobraževanja pa sta tudi dva varuha gorske narave.

V letošnjem letu pa smo organizirali in izvedli že 10 pohodov z več kot 600 udeleženci. Planiramo en pohod na mesec. Obiskujemo hribe in vrhove, ki so nam večini manj znani in zato še toliko bolj zanimivi.

Posebej pa bi omenila prizadevnost našega predsednika Martina Slemenška, ki se zelo trudi, da bi nam bilo lepo, da bi se čim več naučili od vsakega pohoda, ki ga opravimo in nam zmeraj pripravi kako presenečenje.

3. PRVI DAN 11.07.2009

V moji seminarski nalogi je poudarek predvsem na botaniki, zato bi za uvod napisala nekaj o oznakah, ki jih uporabljamo v seznamih za zavarovane rastline. Za nekatere rastline veljajo posebne izjeme ali pravila, zato so označene s posebnimi oznakami.
O – dovoljeno je nabiranje nadzemnih delov, razen semen in plodov, in sicer en šopek na dan.
O° – pri teh rastlinah je dovoljeno nabiranje nadzemnih delov, prepovedano je zbiranje plodov in semen. To so mali zvonček, šmarnica in vse vrste telohov.
C – rastline lahko izkoriščamo vendar potrebujemo za to dovoljenje. V predpisu je natančno določeno , kdo in na kakšen način izda dovoljenje.
H in **H* -** za te vrste je treba posebej ohranjati življenjski prostor, pri tistih z zvezdico pa prednostno. To določilo uredbe nam omogoča, da za te vrste opredelimo posebna območja varstva, kjer ohranjamo njihov življenjski prostor in ki so del ekološkega omrežja Natura 2000.
Na pot smo krenili od Koče pri Savici (653 mnv) preko Komarče. Na pohod je odšlo 31 planincev. Kar nekaj se jih je ustašilo ne preveč obetavne vremenske napovedi.
Komarča je področje strmega skalnega zatrepa Bohinjske doline nad slapom Savica. Pot preko Komarče je znana kot eden najhitrejših dostopov v visokogorje Triglavskega narodnega parka.
KOMARČA je odsekano drevo s štrclji vej, ki so ga stari prebivalci Bohinja uporabljali za prehode čez gladke pečine, zato tudi ime strmega pobočja Komarča, kot tudi priprava za sušenje sena.
Pot je bila kar strma in smo počasi napredovali, tako da sem imela čas opazovat in slikat naravo in rože. Prva me njimi je bila ilirska perunika.

Ilirska perunika (*Iris pallida illyrica*)
Ilirsko peruniko boste v maju in juniju našli na ozkem pasu, ki sega od Slavnika proti severu, in ponekod v okolici Nove Gorice. Zgradba cveta, ki ima šest modrovijoličastih venčnih listov razporejenih tako, da dajejo vtis treh ločenih cvetov, vam bo takoj povedala, da gre za peruniko.

Slika 1: Ilirska perunika

Toga smiljka (*Cerastium strictum)*
Od 3- 15 cm visoka rastlina, raste v rahlih blazinah, gola ali rahlo puhasto dlakava, necvetoči poganjki so krajši od cvetočih; cveti od julija do septembra. Cvetovi so sestavljeni iz 5 čašnih listov in so suličaste do jajčaste oblike.

Slika 2: Toga smiljka

Zelo so me razveselile kranjske lilije, saj so bile v polnem razcvetu.

Slika 3: Kranjska lilija ali zlato jabolko

Kranjska lilija ali zlato jabolko (znanstveno ime *Lilium carniolicum*) je cvetlica iz družine lilijevk, ki je ime dobila po deželi Kranjski.
Ta vrsta raste na apnenčasti podlagi na travnikih, gozdnih robovih in v svetlih gozdovih ter na meliščih in peščenih nasipih. Ima oranžne ali temno rumene cvetne liste zavihane nazaj, po čemer se razlikuje od večine svojih sorodnic. Podolgovati stebelni listi so nameščeni premenjalno. Rastišče kranjske lilije sega od severovzhodne Italije do zahodne Bosne, najbolj pogosta pa je v Sloveniji, kjer jo najdemo od Alp preko Krasa, Notranjskega Snežnika in do Zasavja na vzhodu. Cveti od konca maja do sredine junija, vonj te cvetlice pa ni prijeten.
Od leta 1947 je kranjska lilija v Sloveniji zavarovana.
Najbolj številčne pa so bile pogačice in so nas spremljale skoraj vso pot.

Slika 4: zlata pogačica

Zlata pogačica (*Trollius europaeus)*
Zlata pogačica je do 60cm visoka rastlina, ki uspeva v sredogorju. Na cvetu rumene barve zraste večje število cvetnih listov (okrog 15), ki tvorijo nekakšno okroglo obliko. Na prvi pogled zgleda, da se cvet še ni odprl a to tako le zgleda zaradi večjega števila cvetnih listov. Rastlino lahko opazimo ob koncu pomladi in začetku poletja.

Orlice pa so že skoraj odcvetele, tako da jih je bilo bolj malo.

Slika 5: Velecvetna orlica

Velecvetna orlica (Aquilegia nigricans)
Velecvetna orlica cveti od maja do julija na apnenčastih travnikih, gozdnih obronkih in grmovnatih mestih po Sloveniji. Cvet orlice ima zelo značilno obliko, zato jo je skoraj nemogoče zamenjati za katero drugo rožo.

Podlesna vetrnica (*Anemone nemorosa)*
Podlesno vetrnico boste v začetku pomladi opazili na svetlih, bolj vlažnih gozdnih tleh. Tako kot večina zlatičevk imajo tudi vetrnice deljene liste in cvetove z nadraslo plodnico ter velikim številom prašnikov.

Slika 6: Podlesna vetrnica

Ko smo se počasi vzpenjali se nam je pogled odprl na del Bohinjskegao jezera, ki je ležalo pod nami. Nasproti nas pa nas je vseskozi spremljal pogled na Vogel.

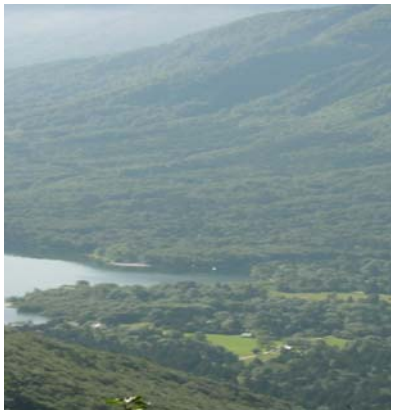

Slika 7: Pogled na Bohinjsko jezero

Prispeli smo do Črnega jezera (1319 mnm), najnižje ležečega v dolini Triglavskih jezer. Zaradi obsežnega požara leta 2003 je bila pot dlje časa za planince zaprta. Tukaj smo imeli krajši postanek.
Svoje ime je dobilo zaradi lege v kotanji sredi gozda, ki se razprostira tik za robom Komarče. Zaradi razmeroma nizke nadmorske višine je najtoplejše izmed Sedmerih jezer. Dolgo je 150 m, široko 80 in globoko do 6 m. Hidrološko je povezano z višjeležečimi jezeri, katerih vode se preko Črnega jezera stekajo v slap Savica (izvir Save Bohinjke). V jezeru biva več vodnih živalskih vrst.

Slika 8: Črno jezero

Od Črnega jezera smo pot nadaljevali proti koči pri Triglavskih jezerih. Med potjo smo videli veliko planinskih rož, ki so značilne za zgodnjo pomlad.

Avrikelj (*Primula auricula)*
Avrikelj, ki je na prvi pogled nekoliko podoben trobentici, lahko opazimo od začetka pomladi do sredine poletja v skalnih razpokah sončnih leg. Avrikelj ima cvet rumene barve, ki ga obdajajo nazobčeni čašni listi zelene barve.
Leto prvega zavarovanja: Štajerska 1915, Slovenija 1922. Endemit

Slika 9: Avrikelj

Zelo sem se razveselila alpskega zvončka, saj je tako majhen in nežen.

Navadni alpski zvonček (*Soldanella alpina)*

Navadni alpski zvonček je rastlina, ki uspeva visoko v gorah ob koncu pomladi in začetku poletja. Na plano prileze že kmalu po tem, ko se stali sneg in zraste do 20cm visoko. Ima cvet zvončkaste oblike vijolične barve, obrnjen tako kot vsi zvončki navzdol.

Slika 10: Navadni alpski zvonček

Najlepši nakit v pasu ruševja pa je žarno rdeče cvetje slavljenega prvaka naše alpske flore … Cvetoče slečje je krasota vseh krasot alpskega rastja. Daleč tja žari iznad živahno zelenih listov plameneče rdečilo bujnega cvetja v nedosežno učinkovitem barvenem nasprotju …«
Tako navdušeno je leta 1918 sleč opisal Ferdinand Seidl v drobni knjižici Rastlinstvo naših Alp.
V naših Alpah uspevata dve vrsti sleča. Veliko bolj pogost je dlakavi sleč (*Rhododendron hirsutum).* Nizek, gosto olistan grmiček ima kratke in bogato razrasle veje. Listi so vedno zeleni in na robovih dlakavi. Cvetni venec je vrčasto zvonast, svetlordeč in znotraj dlakav. Raste med ruševjem in v gorskih gozdovih na apnenčastih tleh. Splošno je razširjen v Vzhodnih in Srednjih Alpah ter na Balkanu.

Slika 11: Dlakavi sleč

Clusijev svišč *(Gentiana clusii)*
je do 10cm visoka rastlina modre barve. Rastlina ima zelo velik cvet sredi katerega vidimo cvetno jedro v obliki svečke, ki jo pihamo na tortah. Cvet obdajajo majhni čašni listi zelene barve, ki pa so ob velikosti cveta skoraj neopazni. Opazimo ga lahko od maja do avgusta predvsem na apnančastih tleh.
Leto prvega zavarovanja :1922

Slika12: Clusijev svišč

Postopoma se približujemo koči pri Triglavskih jezerih.
Dolina Triglavskih jezer je alpska dolina med Bohinjem in Trento z jezeri, ki so nastala v kotanjah z vododržnimi usedlinami ob mogočnem narivu Slatenske plošče. Dolga je okoli 8 km. Dolina je močno zakrasela; tu srečujemo praktično vse oblike kraškega preperevanja v Alpah. Prisotne so tudi rdečkaste jurske kamnine, v katerih lahko najdemo fosile.
Včasih dolino imenujejo tudi Dolina Sedmerih jezer, čeprav je jezerc nekaj več in so nekatera bolj podobna mlakam. Številne so razprave o številu jezerc in mlak v dolini Triglavskih jezer, ker se nekatera večkrat presušijo in jih zato ne štejemo kot jezera. Največkrat se omenja število sedem, pripravno število iz ljudskega izročila.
Dolina je bila zavarovana že leta 1924 kot Alpski varstveni park. Glede na namen zavarovanja štejemo to letnico za ustanovitev prvega slovenskega narodnega parka. Prvič je bilo uporabljeno ime Triglavski narodni park leta 1926, čeprav je sam vrh Triglava zajelo zavarovano območje parka šele po razširitvi leta 1981.
Na internetni strani Planinske zveze Slovenije pa sem zasledila, da so se v začetku avgusta na jezeru pojavile alge. Naša načelnica Varstva gorske narave si je ogledala jezero in je podala svoje mnenje:
Verjetno je več vzrokov za onesnaženje Dvojnega jezera, zato bi bilo nujno ugotoviti prave vzroke in jih v čim krajšem času odpraviti. Ustrezni strokovnjaki bi morali primer, ki je očitno večplasten, proučiti in izdelati načrt takojšnje sanacije in predlagati dolgoročno rešitev, ki bi zagotavljala zmanjšanje negativnih vplivov na to občutljivo in specifično gorsko okolje. PD Ljubljana Matica mora urediti energetskim možnostim ustrezno čistilno napravo, obstoječo greznico pa urediti v pretočno in nivojsko, opustiti pranje perila v koči, ribe iz jezera povsem odstraniti, standard v koči pa prilagoditi tako, da bodo izpusti oz. vplivi obratovanja čim manj moteči za okolje in Dvojno jezero. Na obeh straneh jezera bi bilo

potrebno namestiti table, ki bi obiskovalce poučile, zakaj se ne sme umivati v jezeru.

Slika 13: Koča pri Triglavskih jezerih

Po krajšem počitku nadaljujemo pot preko Štapc do planine Ovčarija, ki leži na 1660 mnm in je ena najvišje ležečih planin pri nas.
Vsepovsod na naši poti pa so vidni kraški pojavi kot so brezna in žlebičje ali škraplje.
Škraplje so podolgovat žleb na neporaslih površinah trdega apnenca, ki nastane pod vplivom tekoče vode. Geomorfološka površinska oblika škrapelj je značilna za kraški svet.

Slika 14: Brezna
Slika 15: Žlebičje ali škraplje

Tekoča voda lahko teče po apnencu kot deževnica, talna voda, vode iz ledenikov ali morska voda. Pri tem počasi raztaplja apnenec, ki se pod vplivom organskih kislin v vodi (te pridejo vanjo preko atmosfere ali z izpiranjem tal) raztopi in pomeša z njo.
Škraplje med seboj ločijo vmesni grebeni, ki so na določenih mestih lahko izjemno ostri. Take grebene imenujemo skalni noži, teren »posipan« z njimi pa je izjemno težko prehoden. Površju, ki je gosto pokrito s škrapljami pravimo škrapljišče, lahko pa je nadzemno ali podzemno (če je voda izdolbla škraplje pod vrhnjo plastjo prsti.

Podoben kraški pojav, vendar v manjših dimenzijah so žlebiči.

Pot nas vodi naprej na planino Viševnik, kjer smo si privoščili krajši počitek in okrepčilo. Na poti nas vseskozi spremlja lep pogled na naše gore, hodimo pa mimo lepega gozda.

Slika16 : Pogled na gore

Od tu pa smo se spustili do planina Pri jezeru, kjer nas je čakala topla malica in potem zaslužen počitek.

4. DRUGI DAN 12.07.2009

Zjutraj nas je pozdravilo sonce, tako da smo se vsi veseli odpravili naprej po naši začrtani poti naprej proti planini Dedno polje in še naprej do planine v Lazu. Tu se mi je zdelo, kot da se je čas ustavil. Tu živijo in delajo pastirji še ravno tako kot pred 100 leti. Prijazen gospodar nam je pokazal, kako predeluje sir. To sem tudi slikovno dokumentirala. Ker pa sem ljubiteljica sira in skute, pa sem si ga tudi kupila.

Slika 17: Planina v Lazu

Slika 18: Pastirska koča

Slika 19: Kislo mleko segrevajo približno 8 ur

Slika 20: Oblikujejo sir z modelčki

Slika 21: Sir namakajo en dan v slani vodi

Slika 22: Sir zori

Planina v Lazu (1560 mnm) je gorska planina v Julijskih Alpah nad Bohinjskim jezerom, zahodno od Pokljuke. Obkrožajo jo dvatisočaki Kreda (2025 m), Slatna (2077 m), Prvi (2181 m), Srednji (2.227 m) in Zadnji Vogel (2327 m) na zahodu,

Debeli vrh (2390 m) na severu, Ogradi (2087 m) na vzhodu, medtem ko jo na jugu zapira nekoliko nižja Žagarjeva glava (1633 m). Pod njo je bilo najdeno kurišče iz obdobja mezolitika; le-to sodi med najstarejše sledi človeka v Julijskih Alpah.
Laz sodi med najprvobitnejše planine na tem območju. Pastirske stavbe so grajene na lesenih koleh, bivalni del se nahaja nad prostorom za živino. Čez planino vodi turistična sirarska pot. Planina je poleg tega del mednarodne Železne poti, ki jo na območju Slovenije vodi Gorenjski muzej v obliki Po sledeh bronastega zvonca. Severno od nje pod Debelim vrhom so bili najdeni ostanki rudarjenja z okroglimi površinskimi jamami.
Preko poletja je planina pašnik za ovce in krave. Ima svoj izvir vode (studenec). Na planini je mnogo let počitnikoval slovenski pesnik Dane Zaj.

Kar težko sem zapustila to prečudovito planino in nadaljevala pot proti Ogradi do najbolj razgledne planine Krstenice. Od tu se nam odpre čudovit pogled na celotne Juljiske alpe.
Res je tukaj lep pogled na vse strani, vendar me je zmotilo to, da se do tukaj pride z avtom in je to postalo predvsem turistično oblegano, kar pa zna biti počasi moteče za okolje in ljudi, ki tukaj živijo. Doživela sem neljub dogodek, ki mi je pokvaril vso lepoto tega kraja. Nek fant je po priporočilu domačina natrgal nekaj planik in murk. Opozorila sem ga, da se to ne dela.
Predvsem pa me je žalostilo to, da mu je za kraj kjer rastejo povedal domačin, ki bi moral na vse te naravne danosti še bolj pazit.
Pot smo nadaljevali proti dolini Voje. Med potjo pa sem našla še nekaj zanimiv rož in sem vam jih fotografirala.

Slika 23: Glavičasti repuš

Glavičasti repuš (*Phyteuma orbiculare)*
Glavičasti repuš je rastlina, ki jo lahko od maja do julija opazimo na sredogorskih travnikih. Rastlina ima cvet modro do vijolične barve in ga prepoznamo po s cvetnimi koški obrnjenimi navzgor. Preden rastlina v celoti zacveti, daje občutek, da je mesojeda saj so cvetni koški na cvetu podobni prstom, ki grabijo.

Slika 24: Alpski kosmatinec

Alpski kosmatinec *(Pulsatilla alpina)*
je do 40cm visoka rastlina na kateri zraste en cvet bele barve. Ima 4 do 6 širokih cvetnih listov, ki so obrnjeni navzgor. Opazimo ga lahko od konca aprila do avgusta na apnenčastih tleh.
Leto prvega zavarovanja: velikonočnica 1949, vse vrste 2004 Opomba: H

Rožni koren (*Rhodiola rosea*) je rastlina, ki jo lahko opazimo od junija do avgusta na visokogorskih travnikih od višine 1600 do 2200m. Na gosto listnati in mesnati rastlini, ki zraste 30cm visoko se nahaja cvet rumene barve.

Slika 26: Rožni koren

Srčastolistna mračica (*Globularia cordifolia)*
Modra glavičasta socvetja srčastolistne mračice boste od maja do julija opazili med skalovjem in v skalnih razpokah, predvsem v hribovitem svetu zahodne Slovenije, pa tudi tu in tam v Posavskem hribovju. Od navadne mračice, njene bolj razširjene sorodnice, boste srčastolistno hitro ločili po golem steblu, od precej bolj redke golostebelne pa po pritličnih listih – ti so pri srčastolistni mračici majhni, pri golostebelni pa veliki, na koncu zaokroženi.

Slika 27: Srčastolistna mračica

Potočna sretena (*Geum rivale)*
Potočno sreteno boste od maja do julija opazili na močvirnih travnikih in v vlažnih gozdovih, najpogosteje v severozahodni Sloveniji. Tako kot večina rožnic ima tudi potočna sretena cvet s po petimi čašnimi in venčnimi listi, zunanjo čašo ter velikim številom prašnikov. Od drugih rožnic boste sretene ločili po listih, ki so pernato deljeni in imajo veliko končno krpo, potočno sreteno pa bodo nato hitro "izdali" kimasti cvetovi z rumenimi venčnimi listi in rdečkasto čašo.

Slika 28: Potočna sretena

Belopolsteni pomladanski jeglič (*Primula veris subsp. Columnae)* bomo že na prvi pogled uvrstili med jegliče. Rastlino, ki je na prvi pogled zelo podobna visokemu jegliču bomo opazili od aprila do maja na južnih obronkih julijskih Alp, Trnovskem gozdu in ponekod v Čičariji

Slika 29: Belopolsteni pomladanski jeglič

Turška lilija (*Lilium martagon)*
Turška lilija je na prvi pogled zelo podobna zlatemu jabolku (kranjska lilija) le, da ima vijolične cvetne liste. Na cvetnih listih, ki so zavihani nazaj ima rdečkaste pike. Rastlina zraste do 50cm visoko in jo lahko opazimo od začetka poletja do avgusta na sredogorskih travnikih z dovolj hranilnimi snovmi.
Leto prvega zavarovanja: Kranjska lilija 1947, turška lilija 1969

Slika 30 : Turška lilija

Planinski srobot (*Clematis alpina)*
Planinski srobot je ovijalna rastlina na kateri zraste cvet temno vijolične barve s štirimi cvetnimi listi. Rastlino lahko opazimo od maja do avgusta med rušjem in na kamnitih območjih, kjer se ovija med rušje in skale. Opazimo jo lahko tudi na robu zaraščenih grmovij.

Slika 31: Planinski srobot

Alpska mastnica (*Pinguicula alpina)*
Če vas zanima, od kod alpski mastnici, drobceni rožici, ki od maja do avgusta cveti v slovenskih gorah, njeno ime, potipajte njene lepljive liste; brez otipavanja pa boste to rožico prepoznali po teh lastnostih: Listi so celi, zbrani v pritlični rozeti. Cvetovi so somerni, venčni listi so zrasli, venec ima ostrogo (glej desno fotografijo).
Venčni listi so beli, v ustju imajo eno ali dve dlakavi rumeni lisi. Leto prvega zavarovanja: 2004

Slika 32: Alpska mastnica

Vretenčasti ušivec *(Pedicularis verticillata)*
Rdečevijolične cvetove vretenčastega ušivca boste na kamnitih travnikih visoko v slovenskih gorah opazili od junija do avgusta. Somerni cvetovi z zraslimi venčnimi listi in značilno obliko cveta vam hitro povedo, da je pred vami ustnatica ali črnobinovka.

Slika 33: Vretenčasti ušivec

Plazeča sadrenka (*Gypsophila repens)*

Običajen čas cvetenja je povzet po Mali flori Slovenije. Čas cvetenja na posameznem kraju je seveda odvisen od trenutnega vremena, količine padavin, lege in nadmorske višine in se lahko od običajnega časa razlikuje tudi za več kot en mesec.

Slika 34: Plazeča sardenka

Počasi se spuščamo v dolino Voje in tukaj lahko občudujemo zelo lepo raščen predvsem smrekov gozd. Poslikala sem tudi nekaj zanimivih dreves, ki so videti kot nekakšne skrupture.

Slika 35: Zanimiva drevesa

Ko smo prispeli do koče na Vojah so se nekateri planinci pohvalili tudi z gobarsko biro.

Slika 36: Jurčki

Po krepki in okusni malice se odpravimo naprej do čudovitih korit Mostnice v Staro Fužino. Tukaj sem napravila še nekaj čudovitih fotografij in vam jih predstavljam.

Slika 37: Neznana žival

Slika 38: Korita Mostnice

Slika 39: Igra narave (slon)

5. ZAKLJUČEK

Naša pot se je počasi bliža koncu. Moji vtisi iz teh dveh dneh hoje po Bohinjskih planinah so nepozabni. Ko sem pripravljala to nalogo sem celo pot ponovno podoživljala in se spominjala teh čudovitih trenutkov, ki mi je dano da jih doživim v naravi. Tudi obrazi drugih planincev so bili zadovoljni, čeprav malo utrujeni od dolge poti vendar polni lepih občutkov in lepih spominov. Na poti smo se tudi pogovarjali in sem začutila, da smo tu ljudje, ki jim ni vseeno kaj bo s to našo zemljo in ki jo čutijo veliko ljubezen do nje.
Splošni cilji planinskega društva – nekateri so bili doseženi tudi na tem pohodu, so:

- aktivno preživljati prosti čas
- navezovati prijateljske stike
- prizadevati si za sožitje, medsebojno sodelovanje, spoznavanje
- spoznati primerno opremo, jo znati uporabljati, seznaniti se z varnostjo v gorah
- spoznati pomen pravilne prehrane in nadomeščanja tekočin ob dolgotrajnih telesnih naporih
- se naučiti nadzorovati intenzivnost napora
- razvijati aerobno vzdržljivost
- skrbeti za zdravje
- spoznati naravne in kulturne znamenitosti okolice

Moj cilj za ta pohod je bil dosežen s tem, da so me planinci veliko spraševali o rožah, vendar jim vedno nisem znala odgovorit. Zato sem bom morala še veliko naučit, da bom kos svoji nalogi in pa predvsem mojem zanimanju in veselju do narave predvsem do rož in živali.

Slika 40: Zadnji pogled

6. LITERATURA IN VIRI

1. Zavarovane rastline Slovenije: Skoberne Peter
2. Narava v gorskem svetu: Učbenik, Planinska zveza Slovenije, Ljubljana 2006
3. Alpske rastline: Jean- Denis Godet
4. Internetna stran: www.zaplana.net
5. Internetna stran: http://kvgn.pzs.si